

Agata Pavlovec

DUH PASIJONA V SLIKARSKIH POTEZAH

RAZSTAVA ALBINE NASTRAN V ŠPETRU SLOVENOV

Tik pred lanskimi Dnevi Škofjeloškega pasijona smo se z Albino in Juretom Nastranom ter Alojzijem Pavlom Florjančičem odpravili v sosednjo Italijo v Špeter Slovenov. Spoznali smo Muzej SMO (Slovensko multimedialno okno), ki je bil odprt v okviru strateškega projekta JEZIKLINGUA kot del Programa čezmejnega sodelovanja Slovenija-Italija 2007–2013. Center prikazuje kulturno krajino, od Julijskih Alp do morja, od Mangarta do Tržaškega zaliva in se uvršča med nove oblike tematskih in pokrajinskih muzejev, ki ne slonijo več na zbira-

Razstavna galerija Slovenskega kulturnega centra v Špetru. Z leve razstavljavka Albina Nastran; Giacintan Juss, predsednik Društva beneških umetnikov; Marina Cernetig, glavna tajnica Slovenskega kulturnega inštituta in slikarka Agata Pavlovec, kuratorka razstave, foto: Jure Nastran.

nju predmetov, temveč na pripovedi. Naša delegacija je predstavila Škofjeloški pasijon: Albina Nastran s slikami, Alojzij Pavel Florjančič pa s predavanjem.

Albina Nastran je razstavila slike v akvarelni tehniki na papirju, ki jih je prvič predstavila že leta 2015 v Sokolskem domu Škofja Loka. Ustvarila jih je po fotografijah Škofjeloškega pasijona, ki jih je leta 2009 ob uprizoritvah posnel njen sin Jure Nastran. Takrat je bil kustos razstave z naslovom *V duhu pasijona* ddr. Damir Globočnik, ki je ob razstavi med drugim zapisal: [...] *presenetljivo je dejstvo, da se na slikarskih podobah Albine Nastran (in na njihovih fotografskih, osnutkih' Jureta Nastrana) srečujemo predvsem z bližnjimi pogledi na posamezne akterje škofjeloške procesijske povorke oziroma prizorov iz Stare in Nove zaveze. Iz njihovih obrazov lahko razberemo zavezujočo resnost dogajanja, kateremu so priča. Na ta način se spektakelska plat Škofjeloškega pasijona znova vrača k bistvu samega dogodka, k razmišljanju o Kristusovem trpljenju in žrtvovanju ter o smislu človekovega bivanja, o njegovi minljivosti, k iskanju spokornišva pa tudi k veselju, torej k duhovni vsebini, k čustvenim stanjem, občutkom in spoznanjem, kakršnih je na spokorniški procesiji na dan Velikega petka lahko deležen sleherni vernik [...]* Avtoričina ideja razstave je bila upodobiti ljudi, ki so se na nesebičen način, s srčnostjo in z veliko vnemo angažirali pri Škofjeloškem pasijonu.

Ob odprtju razstave v Špetru so obiskovalci prisluhnili tudi predavanju A. P. Florjančiča o Škofjeloškem pasijonu, foto Jure Nastran.

Po odprtju razstave je s predavanjem o Škofjeloškem pasijonu prisotne navdušil Alojzij Pavel Florjančič. Poleg našega pasijona, zgodovinskih dejstev in predstavitev uprizoritev se je dotaknil tudi drugih pasijonov, ki jih je raziskoval pri svojem dolgoletnem delu na tem področju. Med dogodkom se je razvil zanimiv pogovor o različnih uprizoritvah pasijona, tudi tistih na italijanski strani. Jure Nastran je fotoaparatom ves čas skrbno beležil dogajanje.

Albina Nastran je v Špetru Slovenov že delovala, in sicer je pred nekaj leti tam imela večdnevno delavnico pisanja ikon. Svoje skrbno in natančno izdelane ikone je avtorica lani razstavila še v Kapucinskem samostanu na Romualdovem dnevu in v Meršolovem atriju ljubljanskega Zavoda sv. Stanislava v Ljubljani.

Ilustracije za Čušinovo knjigo *Vita dolorosa* je slikarka Agata Pavlovec začela ustvarjati na slikarski koloniji na Godinovi domačiji, foto Klemen Kraševc.

LIKOVNA KOLONIJA NA GODINOVIM DOMAČIJI

Na Romualdovem dnevu aprila 2018 smo spoznali tudi dramskega igralca Gregorja Čušina, ki nam je predstavil zgodbe z naslovom *Vita dolorosa*, v katerih opisuje svetopisemske like, kako so srečali s Kristusom ob poti na Kalvarijo. Njegova besedila so se me močno dotaknila, med poslušanjem sem si ves čas slikala podobe in to po dogodku, med pogovorom z avtorjem, tudi omenila; tako se je začelo najino sodelovanje. Čušin namreč organizira tudi likovne kolonije na Godinovi domačiji in nanjo sem bila kot slikarka povabljena.

Kolonija je potekala od 8. do 11. avgusta 2018 v kraju Dolnja Bistrica, na meji med Prekmurjem in Prlekijo. Na 3. likovni koloniji smo sodelovali slikarji: sestra Tina Dajčer, Jošt Snoj, Agata Pavlovec in brat Luka Modic, ilustratorica Karmen Smodiš, keramičarka Nataša Pezdir, fotograf Klemen Kraševc in arhitekt Robert Dolinar.

Na Godinovi domačiji sta se rodila slovenski pisatelj Ferdo Godina in njegov brat, duhovnik Jožef Godina. V letu 2018 je bila 120-letnica rojstva Jožefa Godine, katoliškega duhovnika lazarista, publicista, urednika in Maistrovega borca za priključitev Prekmurja Jugoslaviji po 1. svetovni vojni. Po 2. svetovni

Na Godinovi domačiji je ustvarjal tudi slikar Jošt Snoj, foto Klemen Kraševc.

vojni je zbežal na Koroško, deloval v taboriščih, kasneje je šel v Ameriko in Kanado. V odsotnosti je bil obsojen, zato se nikoli več ni mogel vrniti v domovino; umrl je v Pliberku (Avstrija).

V okviru državnega praznika združitve prekmurskih Slovencev z matičnim narodom (17. avgusta 2011) so bili njegovi posmrtni ostanki iz Pliberka preneseni v domovino, na domače dolnjebistriško pokopališče, kjer je želel biti pokopan. Na domačiji mu je nečakinja Karolina Godina, ki ga je zadnja leta obiskovala in zanj skrbela, uredila spominsko sobo s stalno razstavo o njegovem življenju in delu.

Pred leti je Karolina Godina družini Čušin podarila domačijo z namenom, da se ohranijo slovenstvo, krščanstvo in kultura. Čušinovi se po svojih najboljših močeh trudijo ohranjati domačijo živo in urejeno, zato so se domislili tudi likovne kolonije, ki združuje umetnost in krščanstvo. Prekrasen ambient domačije, ki je vpisana v Register kulturne dediščine Slovenije s področja arhitekture, in lega na robu vasi, ko pred sabo vidiš le še polja, kolikor jih oko na ravnini sploh lahko zazna, ter posebna spokojna in skrivnostna pokrajina so več kot primerne za umetniški in duhovni odklop. Umetniki ustvarjalci različnih umetniških praks smo vsak zase ustvarjali, se družili, si izmenjali izkušnje in poglede na umetnost ter razpravljali tudi o različnih duhovnih vsebinah. Ves čas so za nas skrbeli Čušinovi, nas hranili in pripravili tudi zanimiv glasbeno-dramski večer.

S Čušinom sem v letu 2018 sodelovala še v jeseni, ob praznovanje 50-letnice smrti sv. patra Pija in 100-letnici njegovega prejema svetih Kristusovih ran v Kapucinskem samostanu v Škofji Loki; takrat sva ustvarjalno sodelovala v sliki in besedi.

Decembra je bila v razstavišču Kulturnega hrama na Koroški Beli na ogled razstava likovnih del, ki so nastala na 3. likovni koloniji na Godinovi domačiji.

Najino sodelovanje se je plodno nadaljevalo, saj sem začela in dokončala ilustracije za knjigo *Vita dolorosa*, ki je pravkar izšla.